

Л1

Ана Стојковић
Александар Бата Јовановић
Богољуб Ђоковић
Младен Мићић
Сања Лазић

Селектор: Немања Николић
Кустоскиња: Санда Калебић

Линија 1

Line 1

Ана Стојковић / Ana Stojković
Александар Бата Јовановић / Aleksandar Bata Jovanović
Богољуб Ђоковић / Bogoljub Đoković
Младен Мићић / Mladen Mičić
Сања Лазић / Sanja Lazić

Селектор / Selector
Немања Николић / Nemanja Nikolić
Кустоскиња / Curator
Санда Калебић / Sanda Kalebić

галерија

Београд
Октобар-новембар 2024.

Санда Калебић

ЛИНИЈА 1

Изложба „Линија 1” доноси нам радове петоро уметника – студената основних, мастер и докторских студија Факултета ликовних уметности у Београду. Иако млади, у свом раду и досадашњој каријери показали су изузетну зрелост како у ликовном приступу, тако и у важним тематикама које обрађују. Њихове праксе и приступи изражавању су различити, те ова изложба нема обједињујући идејни оквир, већ представља један могући пресек младе уметничке сцене у Београду, и доноси нам увид у то на који начин и шта их интересује и заокупља.

Одрастајући у Бору, тема којом се Сања Лазић бави у свом раду готово да није могла да буде избегнута. Током више од сто година постојања модерног рударења у Бору, град и рудник су у најтешњој спрези. С једне стране, читава економија и животи готово свих људи у граду зависе првенствено од рудника, а с друге, од како је настао, рудник има девастирајуће последице како на природну околину, тако и на људе који живе у њему и његовој близини. Сања у свом раду истражује ову тему из више углова, а на овој изложби је приказана велика фотографија копа и видео рад „Рударство за боље друштво”. Велелепни кадрови снимани полако на први поглед делују опчињујуће, нестварно велико и готово лепо, и таман када почнемо да уживамо у њима, крећемо да схватамо да нешто није у реду. Сублимни индустријски пејзаж заправо није леп, у оку посматрача креће да се дешава аутокорекција: Зар куће нису преблизу копова? Где је природа? Где су људи? Звук полако креће да нервира и да се чини језивим, а у виду сублиминалних порука, Сања полако убацује и речи РУДАРСТВО ЗА БОЉЕ ДРУШТВО, што представља један од слогана које рударска компанија испишује по билбордима у граду. Иронија ове поруке је готово невероватна. У рударском граду и његовој околини, у коме је квалитет ваздуха, воде и земљишта далеко испод минимума, у компанији која има проблем с транспарентношћу и доказивањем да се задовољавају еколошке норме, истицање бриге о бољитку друштва делује скоро као ругање. Оно што посебно доприноси јачини поруке, осећају нелагоде па и одвратности је начин на који нам Сања преноси ову причу: она једноставно доноси снимке рудника на које суперпозиционира слоган саме компаније. Ауторкина интервенција је минимална. Уместо личног коментара и критике, она препушта публици да закључке доноси на основу материјала који нам пружа сама компанија.

„Таковски грм” Богољуба Ђоковића настао је у особеној техници коју уметник примењује у свом раду, откуцавањем цртежа на писаћој машини. Мотив који

Ана Стојковић

Дискурсанал

2023, објекат, дигитална штампа на картону,
8 x 14 x 3,5 cm

Ана Stojković

Diskursanal

2023, object, digital print on cardboard,
8 x 14 x 3.5 cm

је приказан – дрво – био је чест на његовој претходној серији, али овог пута предложак је нешто сасвим друго. Рад је настао као апропријација истоименог бакрописа Божидача Продановића, чији се примерак налази у уметниковом поседу. Као и Продановић, и Богољуб је из Горњег Милановца, недалеко од ког се налази Таковски грм и истоимени меморијални комплекс који представља важан локални историјски споменик. Ово место тако има посебан значај како у уметниковом одрастању и личном сећању, тако и у колективној меморији. Однос човека и места је тема којом се Богољуб већ бавио у свом раду, те поготово оних места и топонима који са собом носе дубља значења за заједницу и евоцирају одређене емоције, па и ритуале. Таковски грм управо упућује на такве садржаје: некадашње дрво запис са собом носи религијску и магијску функцију, која превазилази регионални значај те се његова судбина у веровањима повезује са судбином не само локалних личности и догађаја, већ и потоње српске историје. Шири историјски и локални контекст је само оквир у који Богољуб смешта своју ликовну игру са оригиналним Продановићевим радом. Оригинална графика је експресивна, настала готово у једном даху брзим, интуитивним потезима, док је Богољубов поступак сушта супротност. Његови радови настају спорим, прецизним и прорачунатим поступком куцања на писаћој машини по унапред припремљеној скици. Временска компонента настанка Богољубових радова је кључна у његовом уметничком поступку, те овим успоравањем приказа истог мотива, Богољуб утиче на искуство гледања које је другачије јер је процес настанка рада другачији.

Цртежи Младена Мићића плене својим реализмом и минуционским приступом који на први поглед чине очигледним процес и време утврђено у настанак рада. Као теме својих цртежа, Младен бира успутне контакте и свакодневне ситуације поред којих пролази. Захваљујући запањујућем хиперреализму који постиже, цртежи изгледају као фотографије, али готово сви су на неки начин кадрирани погрешно, призори су исечени, предлошци су мутни, тако да готово цео Младенов опус изгледа као галерија избрисаних фотографија које су случајно настале. Узевши у обзир да су за настанак сваког цртежа потребне недеље, па и месеци, ови одбачени призори одједном добијају на великом значају, и вуку да сазнамо зашто су ипак толико посебни. На овој изложби, приказан је рад на коме се види рука лутке у трави. Инспирација за овај приказ је прича о две девојчице које потичу из маргинализованих, сиромашних породица из Младенове непосредне околине. У исто време док су оне на улици и одрастају са мање од минимума који је потребан за нормално и испуњено детињство, Младенова породица купује плац, на коме аутор проналази одбачену дечију лутку. Ова разлика у судбинама га погађа и подстиче да забележи тај тренутак, и то први пут не само у форми цртежа, већ и инсталације, чиме нам конкретни

пронађени предмет и његово окружење преноси и у галерију. Ситуација која делује банално и очигледно, те неправда с којом се најчешће сви сусрећемо свакодневно, ипак толико је важна, да треба да буде још једном споменута. Младен нас својим радом позива преиспитамо наше потребе и да будемо стално свесни људи које се налазе ту поред нас, а који су маргинализовани и невидљиви.

Рад Александра Бате Јовановића који је приказан на овој изложби један је од стадијума дугорочног процеса ликовног истраживања које је и даље у току. Оно започиње преузимањем барокних графика из јавно доступних архива, из којих уметник потом дигитално исеца појединачне потезе (шрафуре) и претвара их у ликовну јединицу коју даље копира тј. дигитално колажира. Последњи слој нивоа који овде видимо је цртеж који представља итерацију тог истог колажа, а чија је основна градивна јединица такође потез налик на шрафуру. Поигравањем појмовима оригиналног – преузетог, аналогног – дигиталног, Бата ствара мрежу значења која су уткана у рад, истражујући колико (не нужно видљивих) информација он може да садржи. На површини, на радовима се налази приказ тзв. „лажних градова”, ненасељених места која бивају изграђена као симулације урбаних структура која служе за тестирање нуклеарног наоружања, војне вежбе, свемирске пробе, итд. Изграђени за стриктно одређену сврху, имају све осим оног што један град чини градом – људе. Иако су цртежи апстраховани и сведени на геометријске облике, у њима се огледа управо та дистопијска, зазорна и нељудска атмосфера. Они су укалупљени, фабриковани и вештачки. Враћајући се на њихове формалне одлике и процес настанка, који се састоји од преузимања, исецања, уклапања и поновног састављања, аутор ставља себе у улогу креатора овог фиктивног универзума, а његов процес поприма облике грађења светова (енг. worldbuilding). Ово ће имати значаја у наставку истраживања овог процеса, у коме се Бата окреће даљој дигитализацији аналогног поступка цртања.

У раду „Да ли вам је мука од пробијања на уметничкој сцени?” Ана Стојковић на сатиричан начин преиспитује стање на уметничкој сцени у Србији. Она у потпуности преузима језик фармацеутских компанија и њихових рекламних кампања, те прави рад који се састоји од инсталације и видеа у којима проналази лек за све болести које море (младе) уметнике. Било да вам је потребна помоћ у сналажењу у уметничком свету, разумевању теоријских и кустоских текстова или подношењу одређених актера на сцени, све што треба јесте да узмете одговарајућу фармакотерапију. Кроз хумористичан приступ, Ана заправо мапира неке од најважнијих питања с којима се суочавају уметници у својим каријерама, од оних о личним уметничким капацитетима, инспирацијама

и таленту до оних спољних, који се тичу школовања у домену уметности, институција и односа друштва према уметницима, те залази и у табуе попут непотизма и фаворизације само одређених појава и актера на уметничкој сцени. Рад се нарочито обраћа младим уметницима који су природно посебно рањива група. Чим заврше формално образовање, они бивају препуштени нејасним путевима пробијања у уметничком свету, покушавајући да на најбољи начин започну своју професионалну праксу и остваре уметничке каријере. Оно с чим ће се сусрести је недостатак подршке система и притисак да врше компромисе, а остаје отворено питање да ли ће успети да се са свиме изборе сами или ће да подлегну вештом маркетингу Анине арт фармацеутске компаније и неком од инстант решења која нуди. Ипак, треба имати на уму да сваки медикамент на себи осим обећаног бољитка истиче и упозорења на нуспојаве и појединачне негативне индикације, уз општу напомену која стоји уз сваки лек: „Производ није намењен да буде замена за редовну уметничку праксу.”

Кроз радове Богољуба Ђоковића, Александра Бате Јовановића, Сање Лазић, Младена Мићића и Ане Стојковић, изложба „Линија 1” пружа аутентичан увид у разнолике приступе и теме које обликују савремену младу уметничку сцену у Београду. Од критичког осврта на друштвене и еколошке изазове, преко личних сећања и историјских референци, питања процеса уметничког истраживања, до хумористичког преиспитивања саме сцене, ови радови сведоче о поливалентности наратива и перспектива, као и о дубини и разноликости уметничких истраживања. Приказани радови ових петоро уметника нас позивају да с искреним интересовањем и великом пажњом настављамо да пратимо њихове каријере и у будућности.

Младен Мићић
Без назива
2023, графит на папиру,
24,7 x 25 cm

Mladen Micić
Untitled
2023, graphite on paper,
24.7 x 25 cm

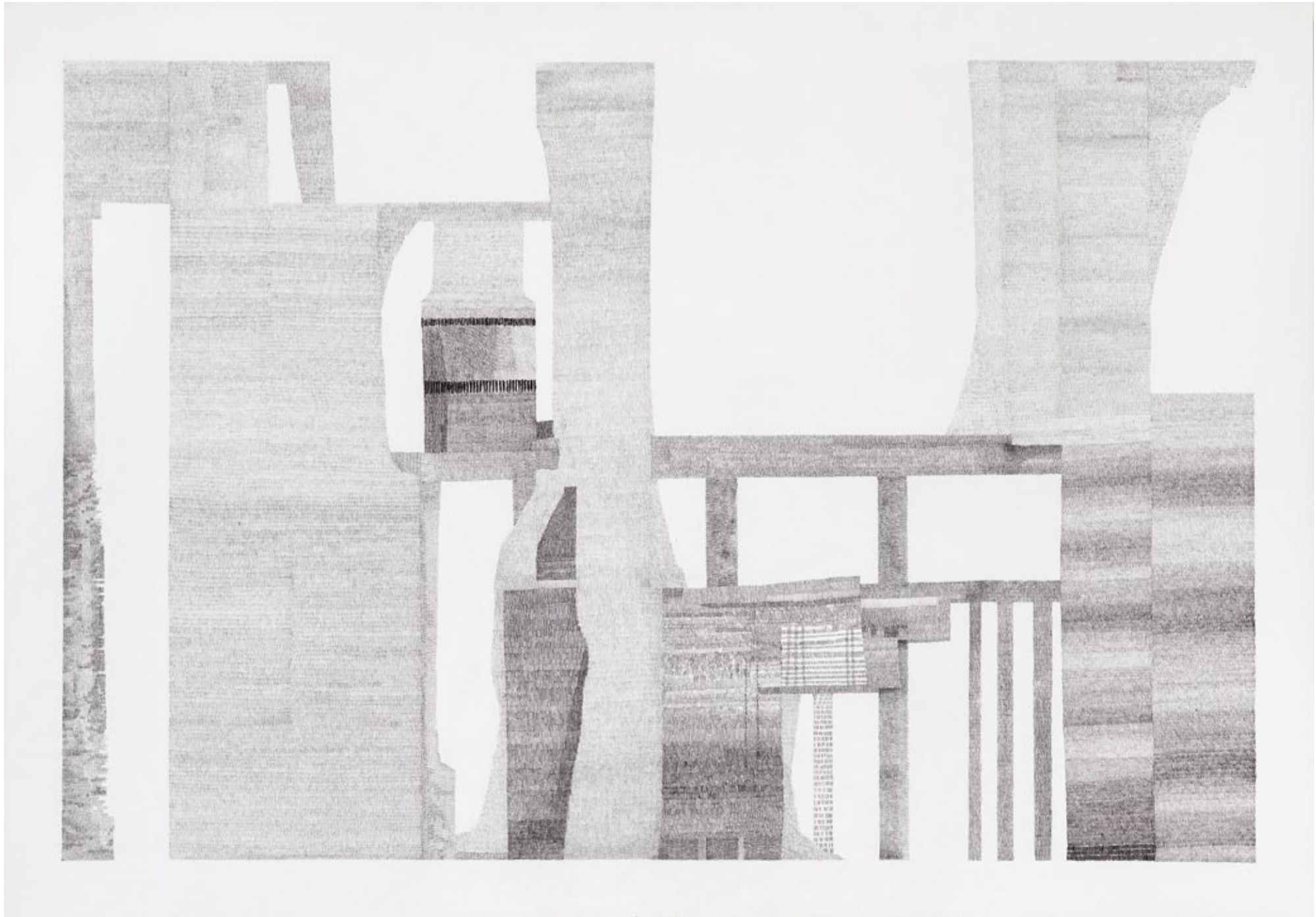
Младен Мићић
Без назива
2023, цртеж и инсталација,
24,7 x 25 cm и 30 x 30 x 30 cm

Mladen Micić
Untitled
2023, drawing and installation,
24.7 x 25 cm and 30 x 30 x 30 cm

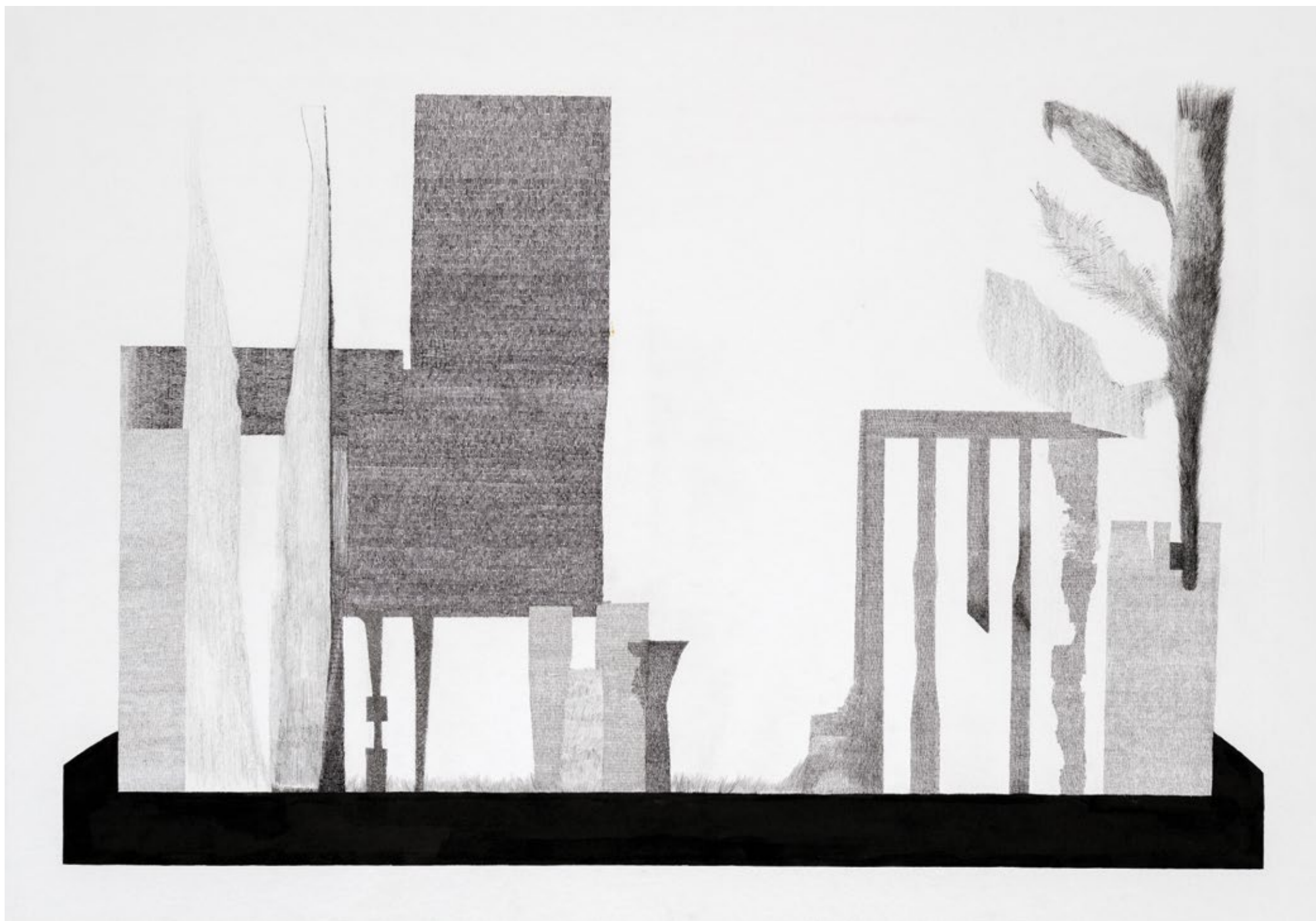
Младен Мићић
Без назива
2023, инсталација, 30 x 30 x 30 cm

Mladen Mičić
Untitled
2023, installation, 30 x 30 x 30 cm

Александар Бата Јовановић
Без назива
2023, туш и перо, 100 x 70 cm

Aleksandar Bata Jovanović
Untitled
2023, ink and pen, 100 x 70 cm

Александар Бата Јовановић
Без назива
2023, туш и перо, 100 x 70 cm

Aleksandar Bata Jovanović
Untitled
2023, ink and pen, 100 x 70 cm

Бождар Продановић
Таковски грм
1969, бакропис (E.A.),
52.5 x 38 cm

Božidar Prodanović
Takovo Oak Tree
1969, copper etching (E.A.),
52.5 x 38 cm

Богољуб Ђоковић
Таковски грм
2024, цртеж писаћом машином,
183 x 137 cm

Bogoljub Đoković
Takovo Oak Tree
2024, drawing using a typewriter,
183 x 137 cm

Сања Лaziћ
Рударство за боље друштво
2024, видео инсталација, 2'32"

Sanja Lazić
Mining for a Better Society
2024, video installation, 2'32"

Сања Лaziћ
Рударство за боље друштво
2024, видео инсталација, 2'32"

Sanja Lazić
Mining for a Better Society
2024, video installation, 2'32"

Ана Стојковић

Сет за успешно пробијање на уметничкој сцени
2023, објекти, дигитална штампа на картону,
димензија једне кутије: 10 x 14 x 4 cm

Ana Stojković

A Set for a Successful Breakthrough on the Artistic Scene
2023, objects, digital print on cardboard
dimensions of one box: 10 x 14 x 4 cm

Ана Стојковић

Део Сета за лакше подношење уметничке сцене

2023, објекти, дигитална штампа на картону, димензија једне кутије: 8 x 14 x 3,5 cm

Ana Stojković

Part of the Set for a Better Tolerance of the Art Scene

2023, objects, digital print on cardboard
dimensions of one box: 8 x 14 x 3.5 cm

Sanda Kalebić

LINE 1

The exhibition Line 1 presents the works of five artists—students pursuing undergraduate, master’s, and doctoral studies at the Faculty of Fine Arts in Belgrade. Despite their youth, they have so far demonstrated maturity in their work, both in their artistic approaches and the significant themes they explore. Their artistic practices and approaches to modes of expression are diverse; hence, this exhibition does not have a unifying conceptual framework, but rather offers a possible cross-section of the young artists’ art scene in Belgrade, providing insight into what captivates their interest and attention.

Growing up in Bor, the topic that Sanja Lazić explores in her work is one that could scarcely be avoided. Over the course of more than a century of modern copper mining in Bor, the city and its mine are inextricably intertwined. On one hand, the entire economy and the livelihoods of nearly all residents are primarily dependent on the mine; on the other, since its inception, the mine has brought devastating consequences to both the natural environment and the people residing in and around it. In her work, Sanja investigates this theme from multiple perspectives, and in this exhibition, she showcases a large photograph of the mine and a video piece titled *Mining for a Better Society*. The majestic slow-motion imagery appears mesmerizing, almost transcendently grand and beautiful, yet just as one begins to indulge in its allure, we start to realize that something is wrong. The sublime industrial landscape is, in fact, not beautiful; a process of self-correction begins to take place in the observer’s eye: Are not the houses too close to the mines? Where is nature? Where are the people? The sound gradually begins to irritate and takes on an unsettling quality, while within the subliminal messages, Sanja subtly incorporates the words “MINING FOR A BETTER SOCIETY,” which represents one of the slogans displayed on billboards around the city by the mining company. The irony of this message is nearly unbelievable. In a mining town and its surroundings, where the quality of air, water, and soil falls far below acceptable standards, and in a company plagued by transparency issues and the challenge of demonstrating compliance with environmental norms, the display of concern for societal improvement seems almost mockingly inappropriate. What intensifies the impact of her message, evoking feelings of discomfort, even repulsion, is Sanja’s method of storytelling: she simply presents footage of the mine, overlaid with the company’s own slogan. The artist’s intervention is minimal. Instead of expressing a personal commentary or critique, she allows the audience to draw conclusions based on the materials provided by the company itself.

Ана Стојковић

Актуал Форте

2023, објекат, дигитална штампа на картону,

10 x 14 x 4 cm

Ана Stojković

Aktual Forte

2023, object, digital print on cardboard,

10 x 14 x 4 cm

Takovski grm (the *Takovo Oak Tree*) by Bogoljub Đoković was created using a distinct technique the artist employs in his work: the drawing is produced by typing on a typewriter. The depicted motif—a tree—was prevalent in his previous series, but the template used this time is entirely different. The piece was made as an appropriation of the copperplate etching of the same title by Božidar Prodanović, a print which the artist owns. Like Prodanović, Bogoljub comes from Gornji Milanovac, not far from the Takovo Oak Tree and its memorial complex, which represents an important local historical monument. Thus, this location holds special significance both in the artist's upbringing and personal recollections, as well as in the collective memory of the community. The relationship between man and place is a theme Bogoljub has previously explored, particularly regarding those locations and toponymic markers that carry deeper meanings for the community and evoke certain emotions, even rituals. *Takovski grm* refers precisely to such contents: a *zapis*¹ tree once regarded as sacred, bears both religious and magical functions that transcend regional significance, associating its fate not only with local figures and events but also with the latter events of Serbian history. The broader historical and local context serves merely as a framework within which Bogoljub situates his artistic interplay with Prodanović's original work. The original print is expressive, created in a single breath through rapid, intuitive strokes, while Bogoljub's method is the exact opposite. His works emerge through a slow, precise, and calculated process of typing on a typewriter from a pre-prepared sketch. The temporal component in the creation of Bogoljub's works is pivotal to his artistic approach, and by *slowing down* the depiction of the same motif, he influences the viewing experience, rendering it distinctly different due to the uniqueness of the creative process.

The drawings of Mladen Mičić captivate with their realism and meticulous approach, which, at first glance, reveal the time and effort invested in their creation. Mladen selects the themes of his drawings from the casual encounters and daily situations he comes across. Thanks to the astonishing hyperrealism he achieves, the drawings resemble photographs; however, nearly all are somehow misframed—the images are cut, the subjects blurred resulting in an entire oeuvre that resembles a gallery of deleted photographs that appear to have been randomly taken. Considering that each drawing requires weeks, even months, to complete, these discarded scenes suddenly acquire significant weight, prompting us to uncover why they are so remarkably special. In this exhibition, one piece depicts the hand of a doll nestled in the grass. The inspiration for this imagery comes from the story of two little girls who come from

---

¹ A “*zapis*” (lit. inscription) tree in Serbian tradition is a sacred tree, usually an oak, around which the community gathers for religious rituals and prayers, especially for blessings or protection against evil forces. It is considered a place of divine presence and is untouchable, with any damage to it believed to bring misfortune.

marginalized, impoverished families within Mladen's immediate vicinity. While they live on the street, growing up with less than the minimum required for a normal and fulfilling childhood, Mladen's family purchases a plot of land, where the artist discovers a discarded child's doll. This disparity in fates deeply affected him, motivating him to document that moment; this time, not only in the form of a drawing but also as an installation, thereby bringing the tangible found object and what surrounds it into the gallery space. What seems like a banal and obvious situation, an injustice that we regrettably encounter daily is, in fact, of such profound significance that it deserves to be acknowledged once more. Through his work, Mladen invites us to reconsider our needs and to remain ever conscious of the individuals beside us who are marginalized and invisible.

The artwork of Aleksandar Bata Jovanović showcased at this exhibition is one stage in an ongoing long-term visual artistic research process. It begins with the appropriation of baroque prints from publicly accessible archives, from which the artist digitally extracts individual strokes (hatches) and transforms them into a distinct artistic unit that he further copies, or rather, digitally collages. The final layer we see is a drawing representing an iteration of that same collage, whose fundamental building block is also a stroke reminiscent of a hatch. By playing with the concepts of original versus appropriated, analog versus digital, Bata weaves a network of meanings into his work, exploring how much (not necessarily visible) information it can contain. On the surface of the pieces are representations of so-called “fake cities,” uninhabited places constructed as simulations of urban structures intended for testing nuclear weaponry, military exercises, space probes, and so on. Built for a strictly defined purpose, they possess everything except what fundamentally constitutes a city: people. Although the drawings are abstracted and reduced to geometric forms, they reflect a distinctly dystopian, unsettling, and inhuman atmosphere. They appear molded, fabricated, and artificial. Returning to their formal characteristics and the creation process, which consists of appropriation, cutting, fitting, and reassembly, the artist positions himself as the creator of this fictional universe, wherein his process takes on the dimensions of *worldbuilding*. This will prove significant in the ongoing exploration of this process, as Bata turns towards the further digitalization of his analog drawing technique.

In her work *Are You Sick of Struggling for Your Place in the Art Scene?*, Ana Stojković satirically reexamines the state of the artistic scene in Serbia. She fully appropriates the language of pharmaceutical companies and their advertising campaigns, crafting a piece that comprises both installation and video, in which she discovers a cure for all the ailments afflicting (young) artists. Whether one needs assistance navigating the art world, understanding theoretical and curatorial texts, or coping with certain figures within the scene, all that is required is to take the appropriate pharmacotherapy.

Through a humorous lens, Ana maps out some of the most pressing issues faced by artists throughout their careers, ranging from personal artistic capacities, inspirations, and talent to external concerns related to education in the arts, institutional frameworks, and societal attitudes towards artists, while also delving into taboos such as nepotism and the favoritism of select phenomena and figures in the art scene. The work particularly addresses young artists, a group inherently vulnerable. Once they complete their formal education, they find themselves confronted with unclear paths to establishing themselves in the art world, striving to kickstart their professional practice and build artistic careers. Confronted with a lack of systemic support and the pressure to make compromises, an open question lingers: will they manage to navigate these challenges independently, or will they succumb to the savvy marketing of Ana's art pharmaceutical company and some of the instant solutions it offers? Yet, it is essential to remember that every medication that tempts with promises of improvement also highlights warnings about side effects and individual negative contraindications, accompanied by the general disclaimer that reads: "This product is not intended to replace regular artistic practice."

The works of Bogoljub Đoković, Aleksandar Bata Jovanović, Sanja Lazić, Mladen Mičić, and Ana Stojković, presented at the exhibition Line 1 offer an authentic insight into the diverse approaches and topics shaping the contemporary young artists' art scene in Belgrade. Ranging from critical reflections on social and ecological challenges, through personal memories and historical references, to queries into the artistic research process and humorous examinations of the scene itself, these works testify to the polyphonic nature of narratives and perspectives, as well as to the depth and diversity of artistic explorations. The displayed works of these five artists invite us to continue following their careers with genuine interest and great attentiveness in the future.

Издавач

Галерија Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
е-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

За издавача
Драган Стојадиновић

Стручни савет
Јеша Денегри
Данијела Пурешевић
Немања Николић

Организација и продукција
Бојан Муждека

Селектор
Немања Николић

Кустоскиња и ауторка текста у каталогу
Санда Калебић

Лектура
Марина Миладиновић

Превод
Ванда Перовић

Фотографија
Владимир Поповић

Прелом
Жолт Ковач

Штампа
Алта Нова, Београд

Тираж
300

CIP - каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

Publisher

Gallery B2
Balkanska 2
11000 Belgrade, Serbia
tel +381 11 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

For Publisher
Dragan Stojadinović

Gallery Council
Ješa Denegri
Danijela Purešević
Nemanja Nikolić

Organization and Production
Bojan Muždeka

Selector
Nemanja Nikolić

Curator and text in catalogue
Sanda Kalebić

Proofreading
Marina Miladinović

Translation
Vanda Perović

Photography
Vladimir Popović

Layout
Žolt Kovač

Printed by
Alta Nova, Belgrade

Circulation
300

Пријатељи пројекта

C'EST MOI
art jewellery

Република Србија
Министарство културе

галерија

ГАЛЕРИЈА Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs